NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la aprobarea Regulamentului privind achiziționarea energiei termice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență, din surse regenerabile de energie, din incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor sau energie termică reziduală, livrată de producători independenți

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului: Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția).
Persoană responsabilă: Denis Vasiliev, Consultant, Secția reglementări, Departamentul gaze naturale și energiei termică. numărul de telefon: +373 22 823 930, email: dvasiliev@anre.md.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul juridic și finalitatea intervenției

Temeiul juridic special al proiectului îl constituie art. 35 alin. (1) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Norma prevede expres că furnizorii achiziționează, în baza unui regulament aprobat de Agenție, energia termică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență, din surse regenerabile de energie, din incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor sau energia termică reziduală, livrată de producători, la un cost inferior costului de producție inclus în structura tarifului aprobat de Agenție, cu luarea în considerare a cheltuielilor suplimentare aferente livrării în rețea.

Art. 35 alin. (1^1) din aceeași lege stabilește criteriul prețului cel mai mic și ordinea de prioritate aplicabilă atunci când prețurile oferite sunt egale, iar alin. (2) delimitează situațiile în care obligația de procurare nu se aplică, inclusiv dacă achiziția ar conduce la creșterea tarifului sau dacă parametrii agentului termic nu corespund parametrilor necesari ai rețelei. Proiectul nu instituie, așadar, o obligație materială nouă, ci dezvoltă mecanismul necesar aplicării unei obligații prevăzute deja de lege.

Competența Agenției este susținută și de art. 9 alin. (2) lit. g), h), i), j) și n) din Legea nr. 92/2014, care atribuie ANRE funcții privind stabilirea criteriilor costurilor minime necesare și justificate, transparența și competitivitatea sectorului, aplicarea principiului procurării prioritare, stabilirea informațiilor economice și tehnice care se publică și stabilirea condițiilor de racordare în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu. Art. 34 alin. (2) stabilește că cheltuielile aferente racordării sunt suportate de producător, iar art. 36 alin. (2) lit. e) și f) consacră accesul nediscriminatoriu la rețele și prioritatea acordată anumitor categorii de energie termică, cu condiția nemajorării tarifului.

Intervenția se înscrie și în obiectivul de transformare treptată a SACET în sisteme eficiente. Art. 15^1 din Legea nr. 92/2014 prevede criterii referitoare la utilizarea energiei din surse regenerabile, a energiei termice reziduale și a energiei produse în cogenerare, inclusiv repere aplicabile până la 31 decembrie 2029 și începând cu 1 ianuarie 2030. Art. 15^2 reglementează integrarea stocării energiei termice, iar art. 15^3 prevede integrarea, în baza analizei cost-beneficiu și a cerințelor de mediu, a energiei rezultate din incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor în scopuri energetice.

Norma legală	Rolul în proiect
Art. 9 alin. (2) din Legea nr. 92/2014	Competențe ANRE privind costurile justificate, procurarea prioritară, transparența, competitivitatea și racordarea.

Norma legală	Rolul în proiect
Art. 15¹-15³ din Legea nr. 92/2014	Direcția de dezvoltare a SACET eficiente, integrarea surselor regenerabile, a căldurii reziduale, a stocării și a energiei din deșeuri.
Art. 34 alin. (2)	Principiul suportării costurilor de racordare de către producător.
Art. 35 alin. (1), (1¹) și (2)	Mandatul expres de aprobare a regulamentului, criteriul economic, ordinea de prioritate și limitele obligației de achiziție.
Art. 36 alin. (2) lit. e) și f)	Accesul nediscriminatoriu la rețea și prioritatea achiziției, fără majorarea tarifului pentru consumatori.

2.2. Situația actuală și problemele care impun intervenția

În prezent, Legea nr. 92/2014 stabilește sursele eligibile, criteriul economic principal, ordinea de prioritate și excepțiile de la obligația de procurare. Aplicarea acestor reguli presupune însă coordonarea mai multor procese tehnice și comerciale: identificarea potențialului de integrare într-un anumit sector al rețelei, racordarea instalației, verificarea parametrilor agentului termic, negocierea prețului, încheierea contractului, programarea și dispecerizarea producției, măsurarea cantităților și documentarea refuzurilor ori derogărilor.

Problema de reglementare constă în incertitudinea procedurală și informațională care apare atunci când un producător independent intenționează să livreze energie termică într-un SACET administrat de o unitate termoenergetică ce este, în același timp, cumpărătorul energiei și operatorul infrastructurii necesare livrării. Fără reguli uniforme, investitorul nu poate anticipa suficient de clar unde există capacitate tehnică de preluare, ce documente sunt necesare, cum este evaluată oferta, în ce condiții poate fi refuzată racordarea sau achiziția și cum va fi aplicată prioritatea stabilită de lege.

Această situație generează o asimetrie informațională între unitatea termoenergetică, care deține datele privind sarcina, regimurile hidraulice, capacitățile și investițiile planificate, și potențialul producător, care trebuie să decidă dacă suportă costurile unui studiu de fezabilitate, ale proiectării și ale racordării. În lipsa unei informări prealabile, există riscul ca resursele să fie cheltuite pentru amplasamente în care integrarea este dificilă sau disproporționat de costisitoare, iar cererile să fie depuse fără cunoașterea limitărilor reale ale rețelei.

O a doua problemă este incertitudinea contractuală privind preluarea energiei termice. Proiectele de cogenerare, surse regenerabile, valorificare a deșeurilor sau recuperare a căldurii reziduale necesită, de regulă, investiții înainte de începerea livrării. Posibilitatea de a evalua condițiile de acces, principiul de formare a prețului, durata și conținutul contractului, regulile de dispecerizare și motivele de restricționare influențează direct riscul investițional și accesul la finanțare.

O a treia problemă ține de necesitatea protejării consumatorilor. Achiziția energiei termice din sursele eligibile presupune verificarea competitivității ofertei în raport cu costurile comparative sau, după caz, marginale de producere, în condițiile art. 35 din Legea nr. 92/2014, cu luarea în considerare a cheltuielilor suplimentare aferente livrării în rețea și fără majorarea tarifului pentru consumatori. Totodată, aplicarea priorității de achiziție nu poate afecta siguranța rețelei, continuitatea furnizării și respectarea parametrilor tehnici necesari. Reglementarea urmează, prin urmare, să coreleze accesul producătorilor cu verificarea condițiilor economice și a compatibilității tehnice.

2.2.1. Repere statistice privind sectorul termoenergetic

Rapoartele anuale ale ANRE permit stabilirea unui nivel de referință pentru perioada 2023-2025. Datele descriu activitatea titularilor de licențe și evoluția SACET înainte de aplicarea regulamentului. Deși acestea nu reprezintă o estimare a cantităților care vor fi achiziționate de la producători independenți, acestea totuși creează o estimare a dimensiunii pieței, structura producției și presiunile economice pe care noul mecanism le ia în considerare.

Indicator	2023	2024	2025
Titulari de licențe care au asigurat serviciul prin SACET	10	8	8
Energie termică produsă, mii Gcal	1 588,18	1 696,90	1 727,12
Energie termică livrată în rețea, mii Gcal	1 555,3	1 676,3	1 701,0
Energie termică livrată util, mii Gcal	1 255,2	1 372,8	1 366,6
Pierderi efective, mii Gcal	300,2	303,5	334,3
Pierderi efective din energia livrată de la colectoare	19,30%	18,11%	19,65%
Ponderea energiei produse în cogenerare	79,51%	79,90%	80,82%

În intervalul 2023-2025, producția totală de energie termică a crescut cu aproximativ 8,8 %, iar cantitatea livrată în rețea cu circa 9,4 %. Livrările utile au crescut cu aproximativ 8,9 % față de nivelul redus al anului 2023, însă în anul 2025 au scăzut cu 0,45 % față de 2024. În același an, pierderile efective au crescut cu circa 10,2 %, până la 334,3 mii Gcal. Evoluția arată că o cantitate mai mare introdusă în rețea nu se transformă automat într-o cantitate utilă mai mare și justifică evaluarea amplasamentului, a regimului hidraulic și a costurilor suplimentare pentru fiecare sursă nouă.

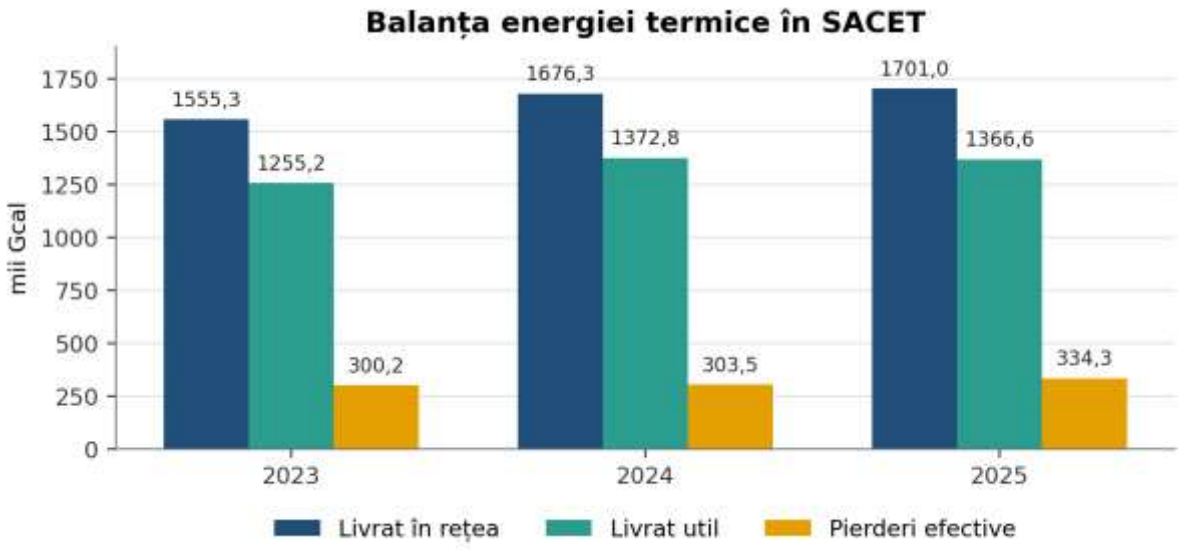

Figura 1. Balanța energiei termice în perioada 2023-2025. Sursa: rapoartele anuale ANRE pentru anii 2023-2025; pentru anul 2023 au fost utilizate valorile recalculate în seriile comparative publicate ulterior.

Ponderea energiei produse în regim de cogenerare s-a menținut la aproximativ 80 %, crescând de la 79,51 % în 2023 la 80,82 % în 2025. Datele confirmă rolul structural al cogenerării în SACET, dar nu permit separarea integrală a cogenerării de înaltă eficiență și nici identificarea distinctă a energiei termice din surse regenerabile, deșeuri sau căldură reziduală. Raportarea prevăzută de proiect ar putea

contribui la acoperirea tocmai acestei lacune informaționale, prin evidențierea cantităților achiziționate pe categoriile stabilite de art. 35 din Legea nr. 92/2014.

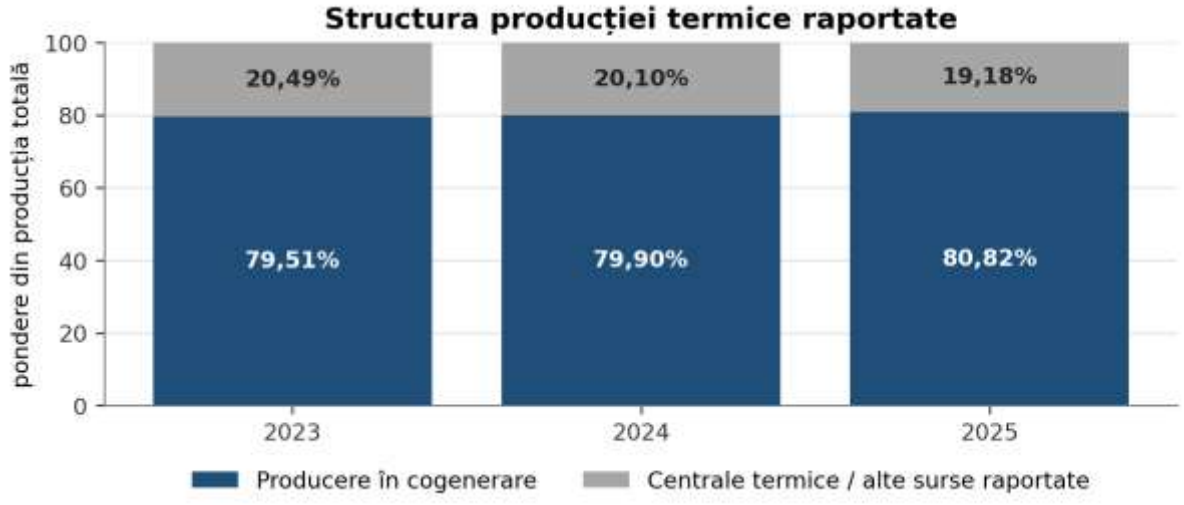

Figura 2. Structura producției termice raportate în perioada 2023-2025. Sursa: rapoartele anuale ANRE pentru anii 2023-2025. Mențiune: categoria cogenerare din rapoarte nu trebuie asimilată automat cogenerării de înaltă eficiență în sensul proiectului.

Structura livrărilor este, de asemenea, una concentrată. Întreprinderile S.A. „Termoelectrica" și S.A. „CET-Nord" au cumulat 97,56 % din energia termică livrată în rețea în 2023, 97,72 % în 2024 și 97,80 % în 2025. Această concentrare reflectă caracterul local al SACET și nu constituie neapărat o disfuncție concurențială. Totodată aceasta explică de ce accesul transparent la informațiile tehnice și aplicarea verificabilă a criteriilor de achiziție sunt importante pentru producătorii independenți care urmează să negocieze cu un cumpărător local unic.

2.3. Părțile interesate afectate

Principalele părți interesate sunt unitățile termoenergetice care dețin și operează SACET, producătorii existenți și potențiali din categoriile prevăzute de art. 35 din Legea nr. 92/2014, ANRE, consumatorii finali racordați la SACET, autoritățile administrației publice locale, autoritățile competente în domeniul mediului și securității industriale, precum și organizațiile de afaceri și instituțiile financiare interesate de dezvoltarea unor proiecte de producere sau recuperare a energiei termice.

Unitățile termoenergetice vor suporta sarcini de analiză, publicare, evaluare tehnică, contractare, dispecerizare și raportare. Producătorii vor suporta costurile de pregătire a cererii, demonstrare a eligibilității, racordare, măsurare și respectare a parametrilor tehnici. Consumatorii nu vor avea obligații administrative noi, dar sunt beneficiarii direcți ai plafonului economic și ai cerințelor privind fiabilitatea alimentării.

2.4. Cauzele problemelor identificate

Cauzele economice și operaționale ale problemelor sunt concentrarea informației tehnice la nivelul operatorului SACET, caracterul local și dependent de amplasament al energiei termice, costurile inițiale mari ale racordării, dependența viabilității proiectului de existența unui cumpărător și necesitatea coordonării în timp real a mai multor surse cu cererea consumatorilor. La acestea se adaugă dificultatea comparării ofertelor provenite din tehnologii diferite și necesitatea separării costurilor care pot fi evitate de costurile fixe ce rămân în sarcina unității termoenergetice.

În prezent, cadrul secundar existent nu stabilește o procedură unică pentru aplicarea art. 35 din Legea nr. 92/2014. Această insuficiență amplifică dificultățile economice și informaționale descrise, însă nu poate fi tratată ca o cauză de sine stătătoare. Proiectul urmărește să corecteze mecanismele care produc incertitudine și costuri de tranzacție, nu doar să completeze formal o lacună normativă.

2.5. Scenariul de bază

În lipsa intervenției, obligația legală de procurare prioritară ar continua să fie aplicată prin negocieri și soluții tehnice dezvoltate de la caz la caz. Potențialii producători ar suporta în continuare costuri de prospectare fără acces sistematic la informații privind zonele în care racordarea este utilă și posibilă. Unitățile termoenergetice ar avea mai puține repere uniforme pentru justificarea refuzurilor, aplicarea priorității și raportarea achizițiilor, iar ANRE ar dispune de informații mai puțin comparabile pentru monitorizare.

Pe termen mediu, pe măsura apariției unor proiecte de recuperare a căldurii industriale, producere din surse regenerabile sau valorificare energetică a deșeurilor, lipsa unui mecanism previzibil ar putea întârzia investițiile, majora costurile de tranzacție și crește riscul litigiilor. Cantități de energie termică ce ar putea fi valorificate economic ar putea continua să fie disipate, în timp ce SACET ar utiliza surse proprii bazate pe combustibil, dacă acestea rămân singurele surse integrate și dispecerizabile.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul general este crearea unui mecanism previzibil, transparent și verificabil pentru integrarea și achiziționarea energiei termice din categoriile prevăzute de art. 35 din Legea nr. 92/2014, astfel încât sursele eligibile și competitive să poată fi valorificate fără majorarea tarifului achitat de consumatori și fără afectarea siguranței sau continuității alimentării. Regulamentul operaționalizează principiile stabilite în actele normative de nivel superior prin reglementări detaliate privind procedura de racordare, criteriile de departajare și contractarea cadru.

Nr.	Obiectiv specific	Indicator	Țintă și termen
1	Reducerea asimetriei informaționale privind amplasamentele și capacitatea de integrare.	Unități vizate care publică harta sau lista zonelor și informațiile de capacitate.	100%, anual, în termenele stabilite de regulament.
2	Uniformizarea examinării solicitărilor și a deciziilor de racordare ori achiziție.	Cereri examinate în termen și decizii motivate în scris.	100% din cereri și refuzuri, de la intrarea în vigoare.
3	Protejarea consumatorilor împotriva achizițiilor care ar majora tariful.	Achiziții documentate prin comparația costurilor prevăzută de proiect.	100% din achiziții, de la intrarea în vigoare.
4	Aplicarea verificabilă a ordinii de prioritate și a derogărilor.	Derogări documentate și comunicate ANRE.	100%, în termenul prevăzut de regulament.
5	Creșterea previzibilității contractuale.	Contracte noi conforme și contracte existente adaptate.	100% în cel mult 12 luni de la intrarea în vigoare.
6	Îmbunătățirea bazei de date pentru monitorizarea mix-ului de producere.	Raportări și publicări privind cantitățile pe categorii.	Periodic, potrivit regulamentului, evaluarea urmează după 12 și 24 de luni.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și elementele noi

3.1.1. Delimitarea sferei de aplicare și a eligibilității

Proiectul stabilește condițiile aplicabile unităților termoenergetice, producătorilor existenți și persoanelor care intenționează să devină producători și să se racordeze la SACET. Acesta detaliază cerințele de eligibilitate pentru energia produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență (cu economii

de energie primară PES ≥ 10%), din surse regenerabile, din incinerarea/coincinerarea deșeurilor și din surse reziduale. Cerințele privesc licențierea, actele permisive, măsurarea, documentarea sursei și respectarea parametrilor tehnici. Pentru facilitarea procesului de depunere a dosarului și eliminarea cerințelor arbitrare sau redundante, Regulamentul instituie în Anexa nr. 3 o listă standardizată a documentației minime obligatorii pentru racordare și achiziție (copia licenței, descrierea tehnică, avizul organului de securitate industrială, documentele de verificare metrologică, calculul PES pentru cogenerare de înaltă eficiență, actele de proveniență a biomasei/biogazului ori autorizațiile de mediu și oferta de preț).

3.1.2. Ordinea de prioritate și disciplina economică

Proiectul preia criteriul legal al prețului cel mai mic. La egalitate de preț, se aplică ordinea de prioritate stabilită de art. 35 alin. (1¹) din Legea nr. 92/2014 (Grupa I – energie reziduală; Grupa II – cogenerare din SRE/deșeuri; Grupa III – SRE/deșeuri fără cogenerare; Grupa IV – cogenerare ÎE). Între producătorii independenți aflați în aceeași grupă de prioritate și care oferă energie termică la prețuri egale, proiectul introduce două criterii obiective și succesive de departajare (pct. 19): în primul rând, deținerea instalațiilor de stocare a energiei termice, iar ulterior, amplasarea instalației într-o zonă a SACET cu deficit de capacitate publicată conform pct. 33. Aceste criterii favorizează ofertele care aduc flexibilitate operațională și răspund constrângerilor reale de rețea.

Derogarea de la prioritate este permisă numai pentru motive ce țin de siguranța și continuitatea alimentării, nerespectarea parametrilor tehnici sau existența unor restricții obiective ale rețelei. Decizia trebuie documentată și comunicată ANRE. Soluția limitează exercitarea discreționară a rolului de cumpărător și operator de rețea, dar păstrează controlul tehnic necesar funcționării SACET.

3.1.3. Hărțile și listele zonelor favorabile ori subdezvoltate

Un element nou al proiectului este obligația unităților termoenergetice de a analiza regimurile de funcționare ale SACET, sarcina existentă și de perspectivă, stabilitatea hidraulică și capacitatea sectoarelor rețelei, pentru a identifica zonele în care integrarea unor noi surse poate aduce valoare sistemului cu un impact tehnic minim. Rezultatul analizei se publică anual sub forma unei hărți sau liste. Separat, se publică informații privind sursele existente, capacitățile disponibile și zonele în care este posibilă racordarea unor noi surse, precum și zonele cu deficit de capacitate sau cu parametri tehnici subdezvoltați.

Harta sau lista nu reprezintă o promisiune de racordare și nu înlocuiește studiul de fezabilitate, calculele hidraulice și avizul de racordare. Rolul ei este de filtru informativ inițial. Publicarea permite investitorului să elimine din timp amplasamentele evident nefavorabile și să concentreze resursele de proiectare asupra zonelor în care există o necesitate sau o capacitate probabilă de preluare.

Mecanism	Beneficiu economic și operațional	Condiție de realizare
Publicarea anuală a zonelor	Reduce costul căutării informației și riscul efectuării unor studii în amplasamente nepotrivite.	Date actualizate, criterii obiective și explicații suficiente.
Indicarea deficitului de capacitate	Orientează capitalul privat spre sectoarele în care o sursă locală poate acoperi o nevoie reală și poate evita ori amâna investiții alternative mai costisitoare.	Confirmare prin analiza tehnică și economică a fiecărui proiect.
Informații despre sursele racordate și capacități	Reduce riscul suprapunerii proiectelor și permite evaluarea efectelor cumulative înainte de angajarea costurilor majore.	Protejarea informațiilor sensibile și prezentarea datelor la un nivel util.

Mecanism	Beneficiu economic și operațional	Condiție de realizare
Criteriu de departajare la preț egal	Corelează selecția comercială cu necesitățile rețelei, fără a înlocui criteriul principal al prețului minim.	Aplicare numai între producători din aceeași grupă și la prețuri egale.
Actualizare și raportare periodică	Creează o bază de date pentru planurile de dezvoltare, monitorizarea ANRE și coordonarea investițiilor publice și private.	Formate comparabile și corelare cu planurile de dezvoltare ale SACET.

În zonele periferice sau cu parametri tehnici insuficienți, o sursă amplasată mai aproape de consum poate, în funcție de configurația rețelei, să reducă distanța de transport a energiei, pierderile tehnologice și necesarul de pompare ori să diminueze presiunea asupra unor tronsoane. Aceste beneficii sunt posibile, nu automate; ele trebuie demonstrate prin calcule hidraulice, analiza cost-beneficiu și compararea cu alternativele de dezvoltare a rețelei.

3.1.4. Procedura de racordare și motivele de refuz

Proiectul reglementează riguros procesul de racordare, stabilind că solicitantul suportă în totalitate costurile de racordare și cheltuielile suplimentare de adaptare direct aferente preluării energiei în rețea (art. 34 alin. (2) din Legea nr. 92/2014 și pct. 42 din Regulament). Unitatea termoenergetică are obligația de a examina solicitarea și de a elibera avizul de racordare (valabil 2 ani conform pct. 32.1) sau refuzul motivat în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la înregistrarea cererii (pct. 32). De asemenea, operatorul SACET ține și transmite anual Agenției Registrul de evidență a avizelor de racordare (conform Anexei nr. 7) și publică pe pagina web datele privind avizele eliberate și cererile respinse (pct. 44–46). Refuzul racordării ori al achiziției este strict limitat la motive obiective de siguranță sau lipsă de rețea, documentate obligatoriu prin calcule hidraulice (pct. 38–40 și 42). Deciziile unității termoenergetice pot fi contestate de producător la Agenție în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, în procedura de soluționare extrajudiciară a litigiilor (pct. 42 și 61).

3.1.5. Stabilirea prețului și protecția tarifară

Prețul este stabilit prin contract, în limitele art. 35 din Legea nr. 92/2014. Proiectul nu instituie aprobarea individuală de către ANRE a fiecărui preț, dacă această aprobare nu este cerută de legislație. Unitatea termoenergetică compară oferta cu costurile de producere pe care achiziția le substituie sau, atunci când capacitățile proprii sunt insuficiente, cu costurile marginale ale unei capacități alternative. În calcul se iau în considerare și cheltuielile suplimentare direct aferente preluării, măsurării, operării, dispecerizării și pierderilor tehnologice.

Prețul de achiziție a energiei termice de la producătorii independenți se negociază și se stabilește prin contract, în limitele stricte ale art. 35 din Legea nr. 92/2014 și ale Secțiunii 6 din proiectul de Regulament. Proiectul nu introduce o procedură de aprobare individuală a fiecărui preț de către ANRE, ci instituie un filtru economic obiectiv și verificabil bazat pe costurile comparative de producere.

La etapa de negociere, unitatea termoenergetică determină pragul maxim al prețului de achiziție prin raportare la două scenarii operaționale clare:

1. **Dacă unitatea termoenergetică dispune de capacități proprii** suficiente pentru satisfacerea cererii consumatorilor, se utilizează costurile comparative de producere a energiei termice, reprezentând cel mai mic cost de producere per unitate de energie în cadrul celei mai eficiente

surse proprii de generare, determinat în baza structurii tarifului/prețului aprobat de Agenție și a metodologiei tarifare aplicabile.

2. **Dacă unitatea termoenergetică nu dispune de capacități proprii suficiente,** se utilizează costurile marginale de producere a energiei termice, aferente instalării unor capacități noi sau extinderii celor existente, determinate per unitate de energie conform principiului celui mai mic cost justificat și în corelare cu planurile de dezvoltare și de investiții.

Pentru garantarea protecției tarifare a consumatorilor finali, regula fundamentală impune ca suma dintre prețul de achiziție contractual și cheltuielile suplimentare direct aferente preluării și livrării în rețea (inclusiv adaptarea, dispecerizarea, măsurarea și pierderile tehnologice suplimentare) să fie **mai mică** decât costul de producție inclus în structura tarifului aprobat de ANRE pe care achiziția îl substituie. Achiziția este strict interzisă dacă ar conduce la majorarea tarifului la energia termică.

Beneficiul economic direct la nivelul sistemului și al consumatorilor este exprimat prin formula economiei brute:

$$\textbf{Economie brută} = Q \times [C_{alt} - (P_{ach} + C_{liv})]$$

unde:

Q – cantitatea de energie termică achiziționată de la producătorul independent;
$\mathbf{C_{alt}}$ – costul comparativ sau marginal unitar al sursei proprii/alternative substituite;
$\mathbf{P_{ach}}$ – prețul de achiziție contractual negociat cu producătorul;
$\mathbf{C_{liv}}$ – cheltuielile suplimentare unitare aferente livrării în rețea.

Unitatea termoenergetică documentează modul de determinare a prețului de achiziție și prezintă Agenției, la solicitare, calculele descifrate și datele utilizate. Acest mecanism permite verificarea respectării criteriilor economice și a condiției de nemajorare a tarifului, fără a garanta anticipat o reducere determinată a costurilor sau a tarifului.

3.1.6. Contractarea, dispecerizarea și transparența

Livrarea comercială se realizează exclusiv pe baza unui contract de procurare a energiei termice încheiat în formă scrisă, având la bază conținutul-cadru stabilit în Anexa nr. 4 (pct. 53). Contractele existente se adaptează la prevederile Regulamentului la prima reînnoire sau modificare, dar nu mai târziu de 12 luni de la intrarea în vigoare (pct. 63). Dispecerizarea instalațiilor de producere se efectuează de unitatea termoenergetică (cu notificarea programului planificat cu cel puțin 24 de ore înainte, abaterile admise și mecanismul de compensare urmând a fi reglementate expres în contract), care coordonează regimul surselor în funcție de cerere, siguranță și ordinea de prioritate (pct. 55–56). Restricționarea producției se aplică, de regulă, în ordinea inversă priorității stabilite la pct. 18 și 19 din Regulament.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele neacceptării acestora

Deoarece art. 35 alin. (1) din Legea nr. 92/2014 prevede expres aprobarea unui regulament de către Agenție, opțiunile analizate nu privesc renunțarea la mandatul legal, ci nivelul și modul de operaționalizare a acestuia.

Opțiunea 0 - neintervenția. S-ar menține aplicarea directă a legii, fără o procedură secundară uniformă. Opțiunea nu generează costuri administrative noi pe termen scurt, dar nu reduce asimetria informațională, incertitudinea contractuală sau riscul tratamentului neuniform. De asemenea, nu asigură

instrumentele de monitorizare necesare ANRE. Opțiunea nu îndeplinește mandatul expres al art. 35 alin. (1) din Legea nr. 92/2014.

Opțiunea 1 - ghiduri și modele voluntare. ANRE ar putea publica recomandări, modele de contract și orientări tehnice fără caracter obligatoriu. Opțiunea ar reduce parțial costul informării, dar nu ar obliga unitățile termoenergetice să publice date comparabile, să respecte termene și criterii uniforme sau să documenteze derogările. Ghidurile pot completa regulamentul, dar nu îl pot înlocui.

Opțiunea 2 - regulament obligatoriu și integrat, opțiunea recomandată. Aceasta reunește eligibilitatea, prioritatea, publicarea zonelor, racordarea, disciplina prețului, contractarea, dispecerizarea, raportarea și soluționarea litigiilor într-un mecanism unic. Opțiunea tratează simultan cauzele tehnice, economice și informaționale ale problemei și permite controlul aplicării. Costurile administrative sunt mai mari decât în Opțiunea 1, dar sunt concentrate asupra informațiilor și proceselor necesare unei achiziții reale și sunt justificate de reducerea riscurilor de investiție și de protecția consumatorilor.

Opțiunea 3 - reglementarea exclusivă a prețului. Ar fi stabilit doar pragul economic pentru recunoașterea achiziției în tarif. Opțiunea ar proteja parțial consumatorii, dar nu ar soluționa problema accesului la date, a racordării, a ordinii de prioritate, a dispecerizării și a refuzurilor. Disciplina tarifară este necesară, însă eficientă numai ca parte a Opțiunii 2.

4. Analiza impactului de reglementare

Impacturile sunt evaluate în raport cu scenariul de bază. În lipsa datelor privind numărul proiectelor potențiale, capacitățile, volumele și costurile unitare, estimările sunt preponderent calitative.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu presupune constituirea, reorganizarea sau dizolvarea unor autorități ori instituții publice și nu modifică repartizarea competențelor dintre ANRE, autoritățile de mediu, autoritatea responsabilă de securitatea industrială și autoritățile administrației publice locale. În aplicarea Regulamentului, ANRE exercită atribuțiile sale legale de reglementare, monitorizare și control, inclusiv prin examinarea sesizărilor privind nerespectarea prevederilor acestuia și publicarea informațiilor sectoriale. Potrivit pct. 61 din proiect, litigiile dintre participanții la raporturile reglementate de Regulament se soluționează de instanța de judecată competentă, iar Agenția examinează sesizările în limitele atribuțiilor sale legale de reglementare și control.

Pe termen scurt, ANRE va suporta un volum suplimentar de lucru pentru stabilirea formatelor de raportare, publicarea informațiilor, examinarea eventualelor contestații și verificarea justificărilor privind costurile și derogările. Pe termen mediu, existența unor cerințe și formate uniforme poate reduce timpul necesar clarificării dosarelor și poate îmbunătăți comparabilitatea informațiilor. La această etapă nu se estimează necesitatea majorării efectivului-limită; capacitatea de implementare urmează să fie confirmată în cadrul avizării interne.

Autoritățile administrației publice locale vor beneficia de informații mai bune pentru coordonarea documentației urbanistice, a zonelor unitare și a planurilor de dezvoltare, fără a li se atribui prin proiect obligații financiare directe. Coordonarea este relevantă deoarece amplasamentul surselor și evoluția sarcinii termice influențează atât dezvoltarea rețelei, cât și fezabilitatea racordării.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu instituie taxe, subvenții, compensații sau transferuri din bugetul public național. Cheltuielile de implementare ale ANRE sunt de natură administrativă și se preconizează a fi acoperite din resursele existente. Investițiile în instalațiile de producere sunt realizate de producători, iar costurile de racordare și cheltuielile suplimentare direct aferente preluării și livrării energiei termice în rețea sunt suportate integral de producătorul independent, potrivit pct. 43 din proiect. Investițiile generale de dezvoltare a SACET, distincte de aceste cheltuieli, se examinează în cadrul planurilor de dezvoltare și de investiții și al mecanismelor tarifare aplicabile.

Indicatori ai fișei financiare	2026	2027	2028-2029
Modificări ale veniturilor bugetare	0 mii lei	0 mii lei	0 mii lei
Modificări ale cheltuielilor bugetare	0 mii lei	0 mii lei	0 mii lei
Impact financiar net asupra BPN	0 mii lei	0 mii lei	0 mii lei
Sursa de acoperire a activităților ANRE	Resurse existente	Resurse existente	Resurse existente

Impactul asupra tarifelor reglementate nu reprezintă un impact bugetar, dar constituie principalul efect economic potențial pentru consumatori. Proiectul condiționează achiziția de respectarea criteriilor economice prevăzute la art. 35 din Legea nr. 92/2014 și exclude achiziția care ar conduce la majorarea tarifului. Respectarea reperului comparativ sau marginal reprezintă o condiție de evaluare a prețului de achiziție. Efectul economic efectiv depinde însă și de cantitățile preluate, de costurile producției proprii care se reduc, de cheltuielile care se mențin și de costurile integrării sursei. În aceste condiții, achiziția poate contribui la reducerea costurilor recunoscute în tarif sau la temperarea unor creșteri viitoare, fără ca amploarea efectului să poată fi estimată înainte de cunoașterea proiectelor și ofertelor concrete.

Datele ANRE arată volatilitatea reperului tarifar. Pentru S.A. „Termoelectrica”, tariful fără TVA a evoluat de la 2 854 lei/Gcal la 1 ianuarie 2023 la 2 774 lei/Gcal la 1 ianuarie 2024, coborând la 1 824 lei/Gcal la finele anului 2024, înainte de a crește la 2 510 lei/Gcal începând cu 10 ianuarie 2025. Pentru S.A. „CET-Nord”, valorile corespunzătoare au fost 3 905, 3 215, 1 819 și 2 126 lei/Gcal. Rapoartele leagă aceste ajustări în principal de evoluția costului gazelor naturale. Ulterior, începând cu 1 octombrie 2026, tarifele pentru energia termică livrată consumatorilor au fost stabilite la 3 277 lei/Gcal pentru S.A. „Termoelectrica” și la 3 374 lei/Gcal pentru S.A. „CET-Nord”, fără TVA. Potrivit analizei efectuate, ajustarea a fost determinată în principal de majorarea costurilor de procurare a gazelor naturale, alături de actualizarea altor componente ale costurilor și a corectărilor tarifare. Această evoluție confirmă persistența expunerii sectorului la variațiile costurilor combustibililor și relevanța examinării unor surse alternative competitive de energie termică. Valorile prezentate în Figura 3 reprezintă tarife în vigoare la datele indicate, nu tarife medii anuale.

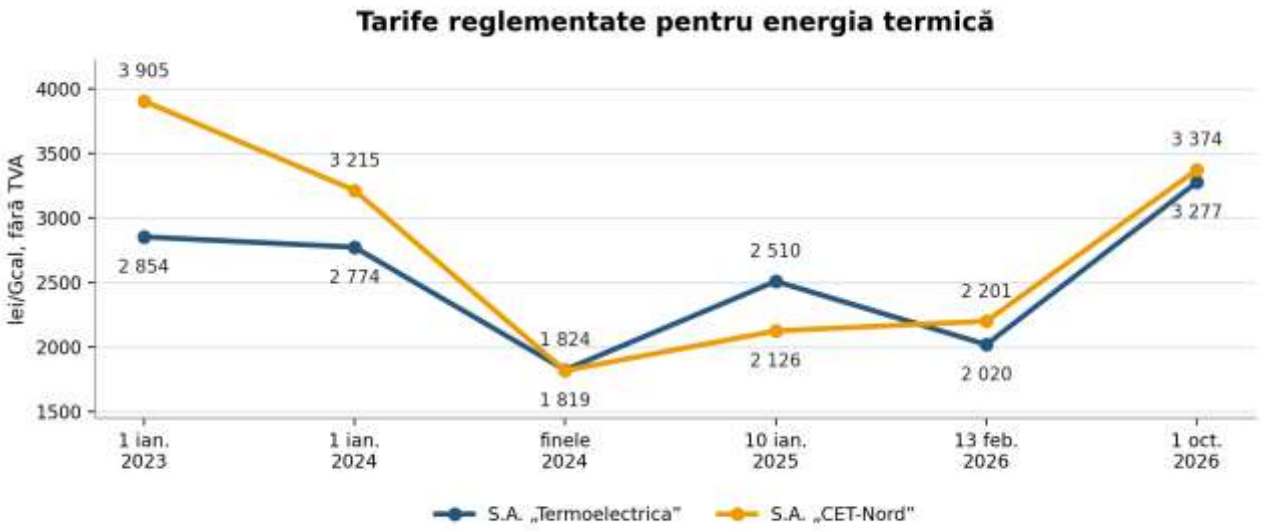

Figura 3. Evoluția tarifelor reglementate pentru energia termică la principalii operatori. Sursa: datele și hotărârile ANRE pentru anii 2023–2026. Valorile reprezintă tarife fără TVA în vigoare la datele indicate.

Evoluția tarifelor prezentată în Figura 3 ilustrează presiunile economice asupra alimentării cu energie termică și sensibilitatea acesteia la variațiile costurilor combustibililor. Tariful pentru energia termică livrată consumatorilor include de asemenea și alte componente decât costul producerii și nu constituie, în ansamblul său, plafonul pentru evaluarea unei oferte de achiziție. Potrivit ideii proiectului, această evaluare se v-a realiza prin raportare la costurile comparative de producere sau, în cazul insuficienței capacităților proprii, la costurile marginale, cu luarea în considerare a cheltuielilor suplimentare aferente livrării energiei termice în rețea și cu respectarea condiției ca achiziția să nu conducă la majorarea tarifului pentru consumatori.

În acest context, Regulamentul creează premise pentru valorificarea unor surse eligibile care pot asigura energie termică în condiții economice mai favorabile decât alternativa de producere evaluată conform proiectului. Integrarea energiei din surse regenerabile și recuperarea căldurii reziduale pot contribui, în măsura substituirii efective a consumului de gaze naturale, la diversificarea aprovizionării și la diminuarea expunerii față de fluctuațiile prețului acestora. Beneficiul pentru consumatori se poate manifesta prin reducerea costurilor sau prin temperarea unor creșteri tarifare viitoare, în funcție de cantitățile achiziționate, prețurile contractate, disponibilitatea surselor și cheltuielile de integrare. Reducerea tarifului nu rezultă automat din adoptarea Regulamentului, ci din avantajul economic demonstrat al achizițiilor efectuate în baza acestuia.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.3.1. Costurile de conformare

Categorie	Entități afectate	Costuri posibile	Beneficii și măsuri de limitare
Plăți	Potențialii producători	Proiectul nu introduce taxe sau plăți publice noi. Costurile de racordare revin producătorului, potrivit art. 34 alin. (2) din lege.	Costul apare numai dacă entitatea optează pentru racordare și este legat direct de proiectul de care beneficiază.

Categorie	Entități afectate	Costuri posibile	Beneficii și măsuri de limitare
Costuri substanțiale	Producătorii independenți, pentru costurile prevăzute la pct. 43 din proiect	Proiectare, conducte, schimbătoare de căldură, măsurare, automatizare, protecții, SCADA, stocare și adaptări de rețea.	Avizul prealabil și harta zonelor reduc riscul investițiilor în soluții nefezabile; măsurile tehnice trebuie să fie proporționale.
Costuri administrative	Unități termoenergetice	Analiza zonelor, registrul avizelor, publicări, motivarea refuzurilor, calculul comparativ, raportări și adaptarea contractelor.	Formate uniforme și actualizare periodică; aceeași informație poate servi planificării, raportării și monitorizării.
Costuri administrative	Producători	Pregătirea cererii, acte de eligibilitate, date tehnice, programe de producere și raportări.	Listă standardizată a documentelor, termen de examinare, contract-cadru și evitarea documentelor redundante.

Estimarea monetară a costurilor administrative va putea fi completată după consultarea unităților termoenergetice și a potențialilor producători. Calculul va utiliza numărul de conformări pe an, timpul mediu necesar fiecărei obligații, costul mediu al unei ore de muncă și cheltuielile externe, în conformitate cu Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016.

4.3.2. Beneficiile economice pentru întreprinderi și investitori

Pentru producătorii independenți, principalul beneficiu este crearea unei căi previzibile de acces la un cumpărător și la infrastructura SACET. În cazul energiei termice reziduale, regulamentul poate transforma o resursă care este în prezent disipată într-un flux de venit, cu condiția ca investiția de recuperare și livrare să fie fezabilă. Pentru producătorii din surse regenerabile sau cogenerare, regulile clare de racordare, contractare și dispecerizare reduc incertitudinea privind valorificarea producției.

Pentru unitățile termoenergetice, achiziția de la producătorii independenți poate permite reducerea producției proprii mai costisitoare, diversificarea surselor și, în cazul unui deficit de capacitate, evitarea sau amânarea unor investiții în capacități proprii suplimentare. Beneficiul efectiv depinde de prețul contractual, de cantitatea și disponibilitatea energiei achiziționate, de costurile proprii care se reduc sau se mențin și de compatibilitatea tehnică a sursei cu rețeaua. Evaluarea acestui beneficiu ține seama de repartizarea cheltuielilor prevăzută la pct. 43 și nu presupune contabilizarea repetată a costurilor deja reflectate în preț ori suportate separat de producător.

Hărțile zonelor sporesc eficiența alocării capitalului. Investitorii pot selecta mai devreme amplasamentele cu o probabilitate tehnică mai bună, iar unitatea termoenergetică poate evita examinarea repetată a unor proiecte incompatibile cu regimul rețelei. Acest mecanism reduce costurile irecuperabile de pregătire și poate scurta perioada dintre intenția de investiție și o decizie informată privind fezabilitatea.

Contextul investițional evidențiază importanța selectării riguroase a proiectelor. Potrivit datelor prezentate în rapoartele ANRE, investițiile aprobate ca realizate în sectorul termoenergetic au constituit 90,01 mil. lei pentru anul 2023 și 252,39 mil. lei pentru anul 2024, iar investițiile realizate de titularii de licențe în anul 2025 au constituit 189,5 mil. lei. Aceste valori au un caracter orientativ pentru aprecierea dimensiunii efortului investițional din sector: datele pentru anii 2023–2024 privesc investițiile aprobate ca realizate, în timp ce valoarea pentru anul 2025 privește investițiile realizate, fără

a presupune un statut identic al aprobării în scopuri tarifare. Prin urmare, seria nu este utilizată pentru calcularea unei dinamici direct comparabile.

Aceste investiții sunt anterioare aplicării Regulamentului și nu reprezintă efecte ale acestuia. Dimensiunea lor evidențiază însă necesitatea corelării proiectelor de integrare a noilor surse cu modernizarea rețelelor și a capacităților existente. Publicarea hărților sau listelor zonelor și evaluarea costurilor aferente fiecărui proiect pot orienta resursele către soluțiile care oferă beneficii tehnice și economice verificabile.

4.3.3. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Costurile fixe ale studiilor, racordării, măsurării și automatizării pot fi mai împovărătoare pentru întreprinderile mici și mijlocii raportat la volumul de energie livrat sau la veniturile lor. Proiectul nu stabilește scutiri pe criteriul dimensiunii, deoarece cerințele tehnice de siguranță și calitate sunt legate de efectul instalației asupra rețelei. Totuși, publicarea zonelor, lista documentelor, termenul de examinare, motivarea refuzului și posibilitatea contestării reduc costurile inutile și riscul disproporționat al pregătirii unei cereri fără informații suficiente.

Impactul poate fi favorabil pentru întreprinderile industriale mici și mijlocii care dispun de căldură reziduală, deoarece proiectul creează posibilitatea valorificării comerciale a acesteia și îi acordă prioritate la egalitate de preț. Efectul net depinde de cantitatea disponibilă, distanța față de rețea și costul instalațiilor de recuperare. Numărul întreprinderilor potențial vizate și costul mediu per categorie vor fi validate în consultare.

4.3.4. Impactul asupra concurenței

Proiectul are un impact concurențial predominant pozitiv deoarece deschide accesul la achiziția de energie termică pentru mai multe categorii de producători și limitează discreția cumpărătorului unic prin criterii de preț, prioritate, motivare și contestare. Nu se acordă drepturi exclusive unui producător și nu se instituie plăți publice ori măsuri de sprijin care, prin ele însele, ar constitui ajutor de stat.

Cerințele tehnice, de măsurare și autorizare pot reprezenta bariere de intrare, însă acestea urmăresc siguranța, calitatea și verificarea categoriei de energie și trebuie aplicate uniform și proporțional. Un risc concurențial distinct este publicarea unor informații comerciale prea detaliate privind prețurile sau structurile de cost. Pentru a evita facilitarea coordonării între concurenți și pentru a proteja secretul comercial, publicarea trebuie limitată la informațiile necesare transparenței și monitorizării, cu agregarea datelor atunci când este justificată.

4.3.5. Alte impacturi asupra sectorului privat

Proiectul poate stimula dezvoltarea serviciilor de proiectare, automatizare, măsurare, mentenanță și integrare digitală a surselor termice. El poate sprijini apariția unor modele contractuale pentru recuperarea căldurii industriale și cooperarea dintre întreprinderi și operatorii SACET. Pe termen scurt, complexitatea tehnică și contractuală va crește, însă pe termen mediu, standardizarea poate reduce costurile de negociere și poate îmbunătăți atractivitatea financiară a proiectelor fezabile.

4.4. Impactul social

Consumatorii racordați la SACET nu vor suporta obligații administrative noi. Principalul efect social este protecția împotriva achizițiilor care ar majora tariful, concomitent cu menținerea cerințelor

de siguranță, continuitate și calitate. Dacă achizițiile eligibile substituie surse mai costisitoare, consumatorii pot beneficia de reducerea presiunii asupra costurilor incluse în tarif. Impactul este deosebit de relevant pentru gospodăriile cu venituri mici, pentru care cheltuielile de încălzire au o pondere mai mare în buget, însă proiectul nu instituie măsuri sociale diferențiate.

Diversificarea surselor poate îmbunătăți reziliența serviciului public de alimentare cu energie termică, dar integrarea producătorilor independenți nu trebuie să afecteze fiabilitatea. Din acest motiv, proiectul menține dispecerizarea centralizată, condițiile tehnice și dreptul de restricționare justificată atunci când cererea este insuficientă sau siguranța rețelei o impune.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul privește în principal date tehnice și comerciale ale persoanelor juridice. Registrele și publicările pot include date de identificare ale producătorilor sau solicitanților, însă nu sunt instituite categorii speciale de date cu caracter personal și nici mecanisme de profilare ori monitorizare a persoanelor fizice. La stabilirea formatelor de publicare se aplică principiile necesității și minimizării datelor, iar datele de contact ale persoanelor fizice nu se publică dacă nu sunt necesare scopului de transparență.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile proiectului se aplică întreprinderilor și consumatorilor fără diferențiere în funcție de gen și nu modifică accesul la drepturi sau obligații pe criterii de gen. Nu a fost identificat un impact diferențiat major asupra femeilor, bărbaților sau minorităților de gen. Efectul tarifar favorabil, dacă se materializează, poate fi mai important pentru persoanele cu venituri reduse, însă această diferență este legată de venit și vulnerabilitate energetică, nu de o condiție stabilită de proiect.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul de mediu este indirect și potențial pozitiv. Recuperarea energiei termice reziduale permite utilizarea unei resurse care, în lipsa preluării, ar fi disipată în aer sau apă. Energia din surse regenerabile și cogenerarea de înaltă eficiență pot reduce consumul de combustibil fosil și emisiile aferente atunci când substituie efectiv o sursă mai puțin eficientă. Eventual efect va putea fi estimat pe baza cantităților preluate și a sursei substituite, iar regulamentul, prin el însuși, nu garantează o reducere determinată de emisii.

În ceea ce privește energia termică provenită din incinerarea și coincinerarea deșeurilor, proiectul garantează menținerea standardelor ecologice prin pct. 14 din Regulament, care prevede expres că valorificarea energetică a deșeurilor se v-a realiza exclusiv în cadrul instalațiilor autorizate potrivit Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, fără a substitui controlul de mediu al autorităților competente și fără a institui derogări de la normele de emisii poluante.

În contextul energetic mai larg, cantitatea totală de energie electrică generată din surse regenerabile, inclusiv prin mecanismele de contorizare și facturare netă, a crescut de la 406,1 GWh în 2023 la 641,4 GWh în 2024 și 1 134,0 GWh în 2025. Creșterea cumulată de aproximativ 179 % arată extinderea rapidă a capacităților și a experienței investiționale în tehnologii regenerabile. Indicatorul prezentat se referă la energia electrică și nu poate fi utilizat pentru a face o estimare a cantității de energie termică regenerabilă disponibilă pentru SACET. Totodată, acesta este relevant doar ca indiciu

al maturizării pieței energetice și al posibilității dezvoltării unor proiecte integrate, inclusiv cogenerare pe bază de biogaz sau alte soluții care produc simultan energie electrică și termică.

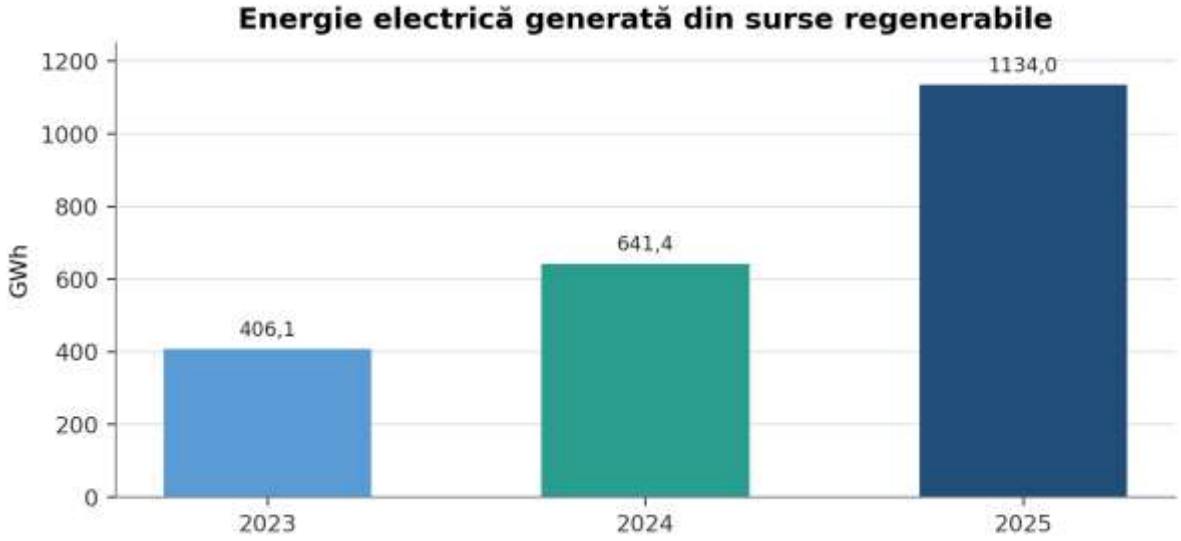

Figura 4. Energia electrică generată din surse regenerabile în perioada 2023-2025. Sursa: Raportul privind activitatea ANRE 2025, tabelul privind producerea energiei electrice din surse regenerabile. Datele includ contorizarea și facturarea netă.

Valorificarea energiei rezultate din incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor poate contribui la utilizarea energetică a unor fluxuri de deșeuri, dar nu substituie ierarhia deșeurilor, autorizația de mediu, limitele de emisii sau monitorizarea instalațiilor. Proiectul delimitează expres competența ANRE de controlul exercitat de autoritățile de mediu. Achiziția va fi posibilă numai pentru instalații certificate de autoritățile naționale de mediu și care se conformează cerințelor normative expuse de acestea.

Hărțile zonelor eventual ar putea contribui la reducerea impactului de mediu al infrastructurii deoarece vor permite amplasarea surselor mai aproape de sarcina termică și evitarea unor lucrări disproporționate. Acest efect însă va putea fi confirmat doar în timp pentru fiecare proiect, deoarece un amplasament indicat pe hartă nu exclude necesitatea investițiilor în rețea și poate demonstra singur reducerea pierderilor sau emisiilor.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Din perspectiva securității energetice, proiectul poate reduce expunerea SACET la o singură categorie de combustibil prin integrarea unor surse locale și diversificate. Căldura reziduală și anumite surse regenerabile pot reduce necesarul de combustibil importat în perioadele în care sunt disponibile și competitive. Efectul asupra securității este condiționat de capacitatea, sezonalitatea și fiabilitatea surselor, motiv pentru care proiectul menține cerințele de rezervă și dispecerizare.

Din perspectiva dezvoltării regionale și urbane, publicarea zonelor favorabile sau cu deficit poate orienta proiectele spre sectoarele în care există o cerere termică actuală ori de perspectivă. Corelarea cu documentația de urbanism și planurile de dezvoltare poate preveni investițiile izolate și poate transforma informația tehnică a operatorului într-un reper utilizabil de autorități și investitori.

4.7. Concluziile pe baza analizei impacturilor

Opțiunea recomandată este eficace deoarece tratează împreună accesul la informații, racordarea, selecția economică, contractarea și operarea tehnică. Nici ghidurile voluntare, nici o intervenție exclusiv tarifară nu ar asigura aplicarea uniformă și verificabilă a art. 35 din Legea nr. 92/2014.

Beneficiile potențiale justifică sarcinile administrative deoarece regulamentul reduce costurile de informare și negociere, permite valorificarea unor surse locale eligibile, disciplinează achiziția prin criteriul costului inferior și protejează consumatorii. Costurile de racordare și cheltuielile suplimentare direct aferente preluării și livrării energiei termice în rețea revin integral producătorilor independenți, potrivit pct. 43 din proiect, iar amploarea acestora depinde de soluția tehnică și de condițiile concrete ale integrării.

Cel mai mic nivel posibil al costurilor este susținut de filtrarea informativă realizată care va fi realizată prin hărțile întocmite, examinarea prealabilă a soluției, standardizarea documentelor, evitarea aprobării individuale a fiecărui preț și condiționarea achiziției de un cost total inferior alternativei. Seriile de date ANRE pentru anii 2023-2025 vor ajuta la stabilirea nivelul de referință pentru producere, livrări, pierderi, structura cogenerării și tarife. După intrarea în vigoare, aceste date vor permite compararea evoluției sectorului cu volumele efectiv achiziționate pe fiecare categorie eligibilă.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu declară transpunerea integrală a unui act al Uniunii Europene. Acesta aplică la nivel secundar normele Legii nr. 92/2014 și susține obiectivele de eficiență și integrare a surselor cu emisii reduse în sistemele de încălzire centralizată.

Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică, în special art. 26, stabilește criterii și cerințe pentru sistemele eficiente de încălzire și răcire centralizată și acordă un rol important cogenerării de înaltă eficiență, energiei din surse regenerabile și căldurii reziduale. Recomandarea (UE) 2024/2395 a Comisiei din 2 septembrie 2024 oferă ghid pentru interpretarea art. 26 și evidențiază rolul integrării sistemelor energetice și al analizei cost-beneficiu pentru utilizarea căldurii reziduale în rețelele de termoficare.

Proiectul este compatibil cu aceste orientări prin promovarea unui mix multivalent de surse, utilizarea criteriilor economice, publicarea informațiilor privind capacitatea de integrare și menținerea cerințelor de siguranță și performanță tehnică. Compatibilitatea este una funcțională și de obiectiv. Totuși, proiectul nu este prezentat ca măsură suficientă, de sine stătătoare, pentru conformarea integrală a Republicii Moldova cu toate cerințele expuse în Directiva (UE) 2023/1791.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul și prezenta Notă de fundamentare urmează a fi supuse avizării și consultării publice în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Metodologia de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 574/2024.

Consultarea va include unitățile termoenergetice, producătorii existenți și potențiali, organizațiile de afaceri, autoritățile administrației publice locale, Ministerul Energiei, autoritățile competente în domeniul mediului și securității industriale, organizațiile de protecție a consumatorilor și alte părți interesate.

Pozițiile grupurilor de interese majore, recomandările recepționate și modul de acceptare sau respingere a acestora vor fi reflectate în versiunea definitivată a Notei și în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

Compartimentul va fi completat după recepționarea expertizei juridice, expertizei anticorupție, avizului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător și, după caz, a altor expertize și avize solicitate în procesul de promovare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul reprezintă un act normativ nou al Consiliului de administrație al ANRE, adoptat pentru executarea art. 35 alin. (1) din Legea nr. 92/2014. Regulamentul completează cadrul existent pe segmentul raporturilor dintre producător și unitatea termoenergetică și se aplică împreună cu Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 23/2017, Normele tehnice ale rețelelor termice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 136/2018, metodologia tarifară aplicabilă, actele normative privind dezvoltarea și investițiile în sectorul termoenergetic, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

Adoptarea regulamentului nu impune abrogarea unui regulament anterior cu același obiect. Contractele de procurare încheiate înainte de intrarea în vigoare se mențin și se adaptează la noile cerințe la prima reînnoire sau modificare, dar nu mai târziu de 12 luni. Data intrării în vigoare va fi corelată cu textul Hotărârii de aprobare și cu perioada necesară pregătirii formatelor de raportare și publicare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea nu necesită structuri publice noi. Unitățile termoenergetice vor trebui să stabilească responsabilități interne pentru analiza zonelor, examinarea cererilor, calculul costurilor comparative, administrarea registrelor, publicare și raportare. Producătorii existenți vor adapta contractele și fluxurile de date, iar noii producători vor urma procedura de eligibilitate și racordare.

Măsură	Responsabil	Termen orientativ	Indicator
Stabilirea formatelor de raportare și publicare	ANRE	Până la prima raportare	Formate aprobate și comunicate.
Analiza și publicarea hărții sau listei zonelor	Unitățile termoenergetice	Anual, în termenul regulamentului	100% dintre unitățile vizate publică informația.
Publicarea informațiilor privind sursele și capacitățile	Unitățile termoenergetice	Cel puțin anual	Informație actualizată și accesibilă.
Adaptarea contractelor existente	Unitățile și producătorii	Cel mult 12 luni	Ponderea contractelor adaptate.
Registrul avizelor și evidența cererilor	Unitățile termoenergetice	De la intrarea în vigoare	Registru funcțional și raportare anuală.
Monitorizarea priorității, refuzurilor și derogărilor	ANRE	Continuu	Număr de cazuri, termene și măsuri aplicate.
Evaluarea inițială a regulamentului	ANRE	La 12 luni	Raport privind publicările, cererile și contractele.
Evaluarea efectelor economice și de mediu	ANRE și unitățile termoenergetice	La 24-36 luni	Cantități pe surse, economii estimate, efecte asupra mixului.

Pentru evaluarea ulterioară ale efectelor Regulamentului, ANRE va asigura în timp evoluția următorilor indicatori: numărul cererilor și timpul de soluționare; numărul avizelor emise și al refuzurilor; capacitatea și cantitatea racordată pe categorii; ponderea energiei eligibile în totalul energiei distribuite; diferența dintre costul alternativei și costul total al achiziției; numărul derogărilor; costurile administrative ale unităților și producătorilor; numărul contestațiilor; precum și, în măsura disponibilității datelor, reducerea consumului de combustibil și a emisiilor asociate sursei substituite.

Pentru prima evaluare, anul 2025 poate servi drept reper statistic: 1 366,6 mii Gcal livrate util, pierderi efective de 334,3 mii Gcal sau 19,61 % și o pondere raportată a cogenerării de 80,82 % în producția totală. Compararea ulterioară trebuie să separe efectul regulamentului de influența temperaturilor, duratei sezonului de încălzire, prețurilor combustibililor, investițiilor în rețea și modificării numărului de consumatori. Indicatorul direct al regulamentului va fi cantitatea efectiv achiziționată pe fiecare categorie eligibilă și economia verificată față de costul alternativei.

Înainte de avizare, estimarea capacităților de implementare va fi completată cu om-orele necesare unităților termoenergetice și ANRE, numărul anual probabil de cereri și raportări și costurile aferente elaborării și actualizării hărților. Aceste date vor permite validarea proporționalității obligațiilor și ajustarea frecvenței ori a formatului de raportare, dacă este necesar.

Alexei TARAN
Director general